

TPO-OPPILAIKEN OPINTO-OHJAUS
JA SIIRTYMINEN JATKO-OPINTOIHIN

MUSIIKKIALAN KOULUTUSJATKUMOT

Taija Lähdetie, Suomen konservatorioliitto
Sanna Saarinen, Suomen musiikkioppilaitosten liitto

SML:n syyspäivä, Rovaniemi, 15.11.2023

Otteita Musiikin opintopolut -hankkeen tuloksista

- Tutkimuksen toteutti Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cupore
- Rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Vastauksia oppilailta ja opiskelijoilta 1441 kpl, lisäksi hyödynnettiin liittojen jäsenkyselyitä.
- Kooste sisältää nostoja hankkeen päätuloksista.
- Tuotanto: SML ja SKL
- Koosteen fokuksena
 - Taiteen perusopetus
 - Musiikkialan ammatillinen koulutus
 - Huomioita korkea-asteen koulutuksesta
- Lataa käyttöösi:
 - musiikkikoulutuksenvision.fi sekä liittojen verkkosivut

Musiikki- alan koulutus- jatkomot

MARRASKUU 2023

Otteita musiikkialan opintopolkujen rakentumisesta taiteen perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa Musiikin opintopolut -tutkimuksen pohjalta

Kuva: Tuntematon tekijä, käyttöoikeus: [CC BY](#)

Taiteen perusopetus

Oppilaat ja opiskelijat kaipaavat parempaa kokonaiskuvaa musiikin opinnoista, eri opintoasteista ja -vaihtoehdoista sekä työelämästä.

Nuoret musiikin oppilaat ja opiskelijat tarvitsevat opintojensa eri vaiheissa nykyistä enemmän henkilökohtaista ohjausta sekä tietoa koulutuspoluista ja niiden vaatimustasoista.

Muita huomioita

- Varhaisiän musiikkikasvatuksella merkittävä rooli (60 % vastaajista osallistunut)
- Epätietoisuus tpo:n järjestelmästä & laajan ja yleisen oppimäärien eroista.
- Sijainti ja instrumenttivalikoima merkittävä kriteeri oppilaitoksen valinnalle, esim. hinta ei niinkään.

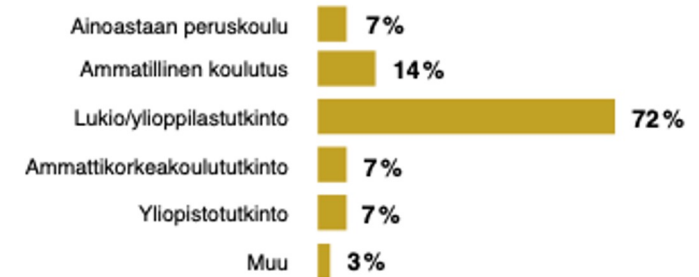
Pohdittavaa:

- Kuinka mahdollistamme omat ja omanlaiset oppimispolut?
- Opintojen monipuolisuus jo TPO-vaiheessa -> mahdollisuus monenlaisiin jatko-opintoihin
- 16-18-vuotiaat kokevat merkittävää kuormitusta (tpo, lukio) ja uhka keskeyttämiselle kasvaa
- Opettajien osaaminen, täydennyskoulutus -> "Oppilas opettaa opettajaa", miten osaaminen ajantasalle?

Musiikkialan ammatillinen koulutus

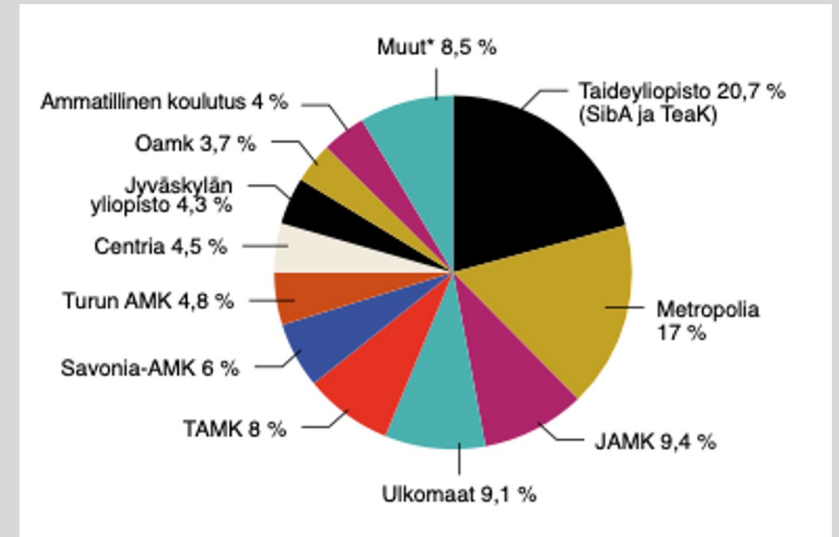
- Valtaosa ammattiin opiskelevista suorittaa ensin lukion (72 %)
- Taiteen perusopetuksen rooli merkittävä - tausta tpo:ssa
 - ammatillinen koulutuksesta valmistuneet 78 %
 - amk-opiskelijat 70 %
 - SibA ja sen nuorisokoulutus 90 %
- Ammatillisen koulutuksen tavoitteet: työelämä- ja jatko-opinto-osaaminen
 - Valmistuneet varsin tyytyväisiä saamiinsa taitoihin jatko-opintojen ja työelämän näkökulmasta
 - Kehitettävää on erit. kansainvälisyyden, yrittäjyystaitojen ja työelämäkонтatien ja -valmiuksien parissa
- Työelämä: Freelance-alalle tyyppinen pirstaleisuus näkyy
 - 1-5 v. valmistumisen jälkeen vastaajat valtaosin edelleen joko musiikkialan (45 %) tai muun alan (20%) opiskelijoita sekä tekivät freelancer-työtä musiikkialalla (44 %).

Vastaajien koulutus ennen ammatillisia opintoja

Ammatillisen koulutuksen jälkeiset jatko-opinnot

- Kaikista vastaajista (589 hlö) 65 % oli edennyt korkea-asteen jatko-opintoihin (4 % muut opinnot, 31 % ei opiskellut)
- Useilla päällekkäisiä tai peräkkäisiä opintopaikkoja 14 %
- Tyypillinen yhdistelmä: ammattikorkeakoulu + SibA
 - Tai muiden alojen kk-asteen opinnot + musiikkialan/taidealan kk-asteen opinnot
- Jatko-opintopaikan saaneista (406 hlö)
 - 74 % opiskeli musiikkialan korkea-asteella
 - 22 % muun alan korkea-asteen opinnoissa
- Jatko-opintopaikat musiikkialalla (yht. 352):
 - Amk:t 55,4 % (suosituin Metropolia)
 - SibA & TeaK 20,7 %
 - Muut yliopistot 8,6 %
 - Ulkomaat 9,1 %
 - Toinen aste & kansanopistot 6,6 %

Pohdittavaa:

Ammattilaisuudesta haaveilevien opinto-ohjaus

Miten vältetään pitkiä opintopolkuja, turhautumisia, turhia alalta pois siirtymisiä?

1. Musiikkialan ammatillinen koulutus

- Mahdollisuus kehittää instrumentti- ja yhteissoittotaitoja kohti jatko-opintoja + saada valmiudet työelämään -> ammatin harjoittelu käytännössä, tukea ammatillisen suunnan valintaan

1. Lukio

- Onko alueella mahdollista suorittaa alan ammatillinen koulutus ja lukio kaksois/kolmoistutkintona? -> Lyhyemmät opintoputket
- Onko mahdollista suorittaa lukiodiplomeja? -> Hyöty tpo-opinnoista

1. Korkea-asteen opinnot

- Onko oppilaalla riittävät valmiudet hakeutua korkea-asteen opintoihin (ks. 1 ja 2)?
- Amk:t ja muu yliopistokoulutus:
 - Onko oppilaalla mahdollisuudet SibA-opintoihin? Olisiko amk-reitti tai muu alan koulutus kuitenkin opiskelijan tarpeisiin parempi vaihtoehto?
 - Moniosaajuus nykypäivää
 - Pedagogikoulutuksen rooli tulevaisuudessa tärkeä
- Ulkomaat: Löytyykö ulkomailta sopiva reitti alalle?

KESKUSTELU:

**Miten opinto-ohjaus
oppilaitoksessani hoidetaan
ja miten sitä voitaisiin
kehittää tulevaisuudessa?**

Miten tuemme erityisesti 16-18-vuotiaita

- ☐ keskeyttämisen estämiseksi
- ☐ kohti hyvää musiikkisuhdetta ja elinikäistä harrastamista
- ☐ kohti joustavia ja oppilaalle sopivia ammattiopintoja

Suomalaiset kuuntelevat
musiikkia keskimäärin

105 min/pv

Vahva kulttuuri ja identiteetti

Musiikki on yksi suomalaisen identiteetin tärkeimmistä rakennuspalloista, joka ylläpitää ja vahvistaa kulttuurista pääomaamme, lisää monimuotoisuuttamme ja kirkastaa maabrändiämme kansainvälisesti. Musiikki tutkitusti rakentaa yhteisöllisyyttä: se luo yhteenkuuluvuuden tunnetta, kollektiivisia kokemuksia ja uskoa jaettuun arvoihimme. Se on kokoava voima, joka yhdistää meidät osaksi mittamattoman arvokasta sukupolvien jatkumoa. Musiikin avulla henkinen kriisinsietokykyämme ja resilienssimme kasvaa – ja kotimaisen musiikin menestys maailmalla antaa uskoa suomalaiseen osaamiseen entisestään.

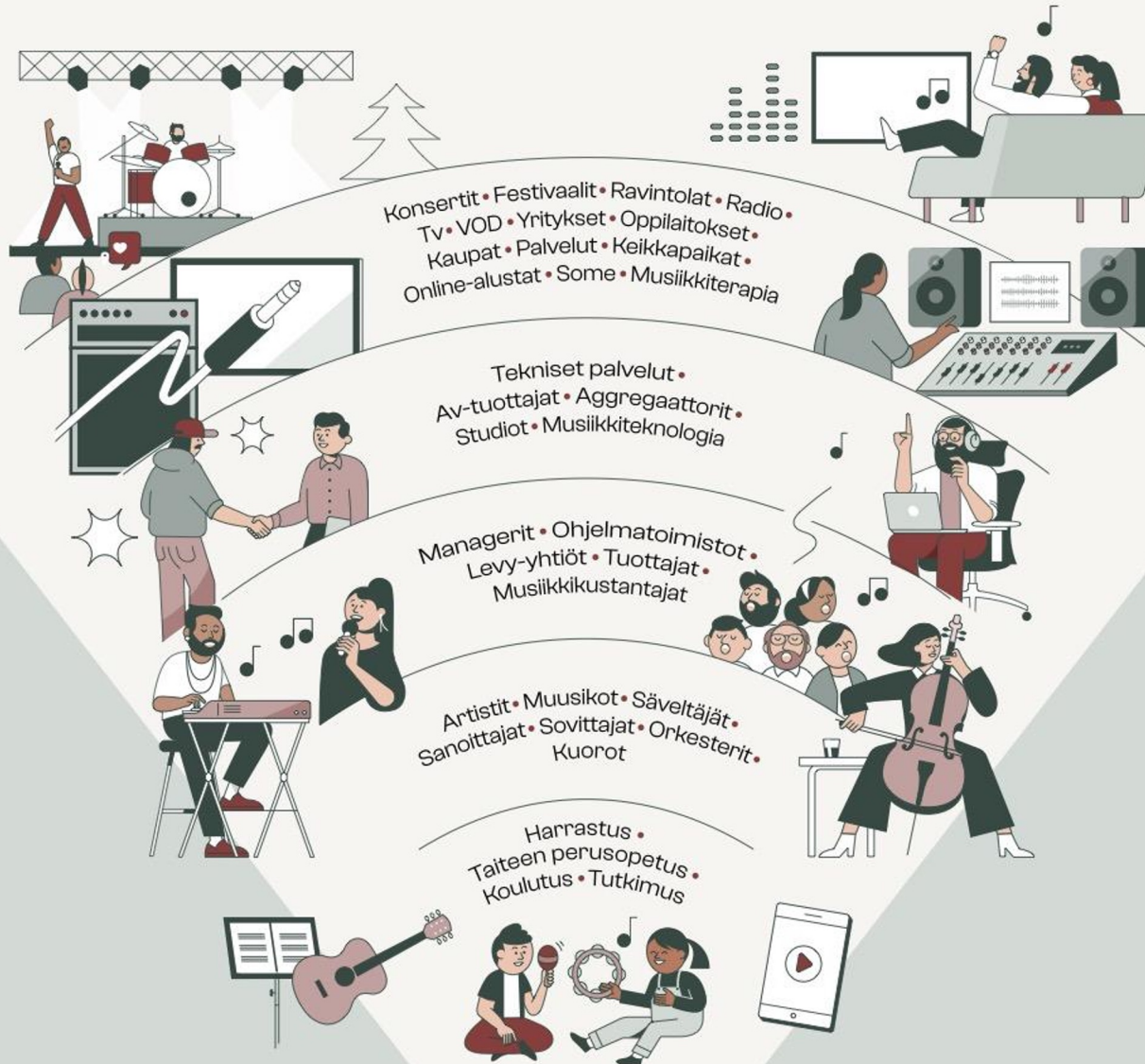
1/3

musiikkialan
osaajista on yrittäjiä

Tulevaisuuden huippuosaamista

Musiikki vaikuttaa todistetusti osaamiseen, toiminta- ja työkykyyn ja lopulta koko yhteiskunnan uusiutumiskykyyn. Musiikkikasvatus ja -koulutus vaikuttaa tutkitusti esimerkiksi matemaattisten ja tulevaisuuden työelämässä vaadittavien taitojen kehitykseen. Sen lisäksi, että ammattiin johtava musiikkikoulutus synnyttää kansainvälisiä huippuammattilaisia, se tuottaa yhdessä musiikkiharrastustoiminnan kanssa monenlaisia muitakin osaajia. Monet heistä toimivat yrittäjinä, kartuttavat kotimaista pääomaa ja työllistävät muita. Musiikkialan yli 30 000 osaajista lähes kolmannes on yrittäjiä, mikä on reilusti yli suomalaisen keskiarvon.

Kauas kantava kasvu

61%

kokee työkykynsä parantuneen
elävän musiikin ansiosta

Hyvinvointivaikutuksilla säästöjä

Musiikki on yhteiskunnallinen hyvinvointi-investointi. Se ennaltaehkäisee mielenterveysongelmista, syrjäytymisestä ja eriarvoisuudesta aiheutuvia kuluja ja tuo säästöjä sosiaali- ja terveyspalveluihin. Yksilötasolla musiikki auttaa kivunlievityksessä, estää muistisairauden etenemistä ja toimii apuna mielenterveyskuntoutuksessa. Musiikin yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa rakentava vaikutus edistää terveyttä, hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta. 92 prosenttia Festivaali- ja venuebarometrin vastaajista oli sitä mieltä, että festivaaliosallistuminen lisäsi heidän hyvinvointiaan ja jopa 61 prosenttia koki työkykynsä parantuneen elävän musiikin ansiosta. Musiikki luo hyvinvointia kaikenkokoisina annoksina.

Musiikkialan
kokonaisarvo noin

1,25 MRD €

Työtä ja taloudellista kasvua

Musiikki on miljardin euron yrittäjävetoinen toimiala, johon investoitu euro tuottaa itsensä takaisin viisinkertaisesti. Kerrannaisvaikutukset mm. matkailu-, palvelu- ja ravintola-aloille ovat merkittäviä – yksi musiikkitapahtuma voi tuoda kuntaan miljoonien eurojen lisätuloja. Musiikkiala on merkittävä työllistäjä, jolla on maailmanlaajuinen yleisö ja käytännössä loputon kasvupotentiaali: suomalaisen musiikin vienti oli vuonna 2021 jo 93,1 miljoonaa euroa. Musiikkiala työskentelee systemaattisesti kasvun eteen muun muassa luovien alojen kasvusopimuksella ja järjestelmällisellä vientityöllä. Investointeja tulevaan kannattaa tehdä juuri nyt, koska musiikkiin liittyvä immateriaalioikeuksien teollisuuden ala on globaalisti nopeimmin kasvava teollisuuden ala.

Kauas kantava kasvu -one pager

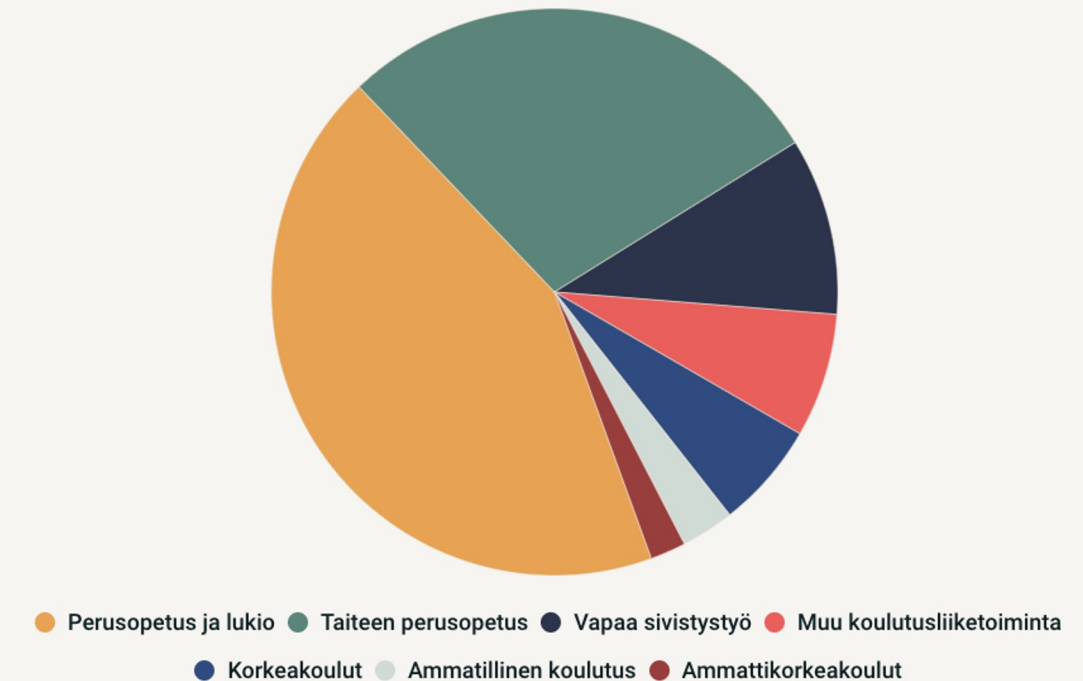
- Musiikkialan toimijat julkaisivat yhteisen viestin päättäjille, jossa on tiivistetty **alan yhteiskunnallinen merkitys**.
- **Viesti:** Musiikkiala kykenee synnyttämään työtä että taloudellista kasvua samaan aikaan, kun se vahvistaa kriisinkestävyyttä ja ihmisten hyvinvointia.
- Mukana kokonaisuutta tuottamassa lähes 20 musiikkialan toimijaa Musiikkialan yhteinen ääni -verkostossa. Koulutusalan toimijoista Suomen konservatorioliitto, Suomen musiikkioppilaitosten liitto ja Sibelius-Akatemia.
- Lue lisää: musiikkiala.fi

Koulutuksen taloudellinen arvo

- Music Finland selvitti musiikkialan kokonaisarvon ja samalla tarkennettiin koulutuksen osa-aluetta osana vuotuista tiedonkeruuta.
- Koko musiikkialan arvo **1,25 milj. eur**, josta koulutuksen arvo yli **450 milj. eur**
- Suomen konservatorioliitto koordinoi tiedonkeruun yhdessä Visiosta vaikuttavuuden 2030! -ryhmän (ViVa2030!) kanssa.
- Lue lisää: musiikkiala.fi

Musiikkikoulutuksen arvo Suomessa 2021

Yhteensä 455,7 miljoonaa euroa (2021). Musiikkikoulutuksen osa-alueiden talouden jakautuminen vuoden 2021 tietojen perusteella.

Musiikkikoulutuksen visio 2030

- ViVa2030!-työryhmä valmistelee laajaa visiotavoitteiden jalkauttamisen hanketta, mukana kaikki 25 toimenpide-ehdotusta.
- Tavoitteena alan rakenteiden muutoksen tuki huomioiden Suomen väestökehityksen suunnat sekä maakunnissa että kasvukeskuksissa.
- Vaiheessa 1 tavoitteena: pilottikokonaisuudet kehittävät kolmea kokonaisuutta (rakenteet ja resurssit, verkostoyhteistyö, opettajakoulutus ja täydennyskoulutus).
- Pohjana viimeaikainen tutkimus, mm.
 - Cupore: Musiikin opintopolut 2023 ja Kohti unelmien musiikkioppilaitosta 2022
 - Teosto: Tasavertaisempi musiikkiala 2023
 - Suomen Musiikintekijät: Onko iPad soitin? Muuttuva musiikintekijyys on haaste koulutuskentälle 2023
 - Music Finland: Musiikkialan talous Suomessa 2022 (2023)
 - ArtsEqual-hanke 2015-2021
- Toteutuessaan alkaa keväällä 2024.

Tilaa uutiskirje:
musiikkikoulutuksenvisio.fi

Luovuutta politiikkaan

- Seuraava kampanja 5.-10.2.2024
- Keväällä 2023 mukana oli lähes 70 oppilaitosta ja yli 160 päättäjää
- Ilmoittautuminen auki 25.1. saakka
- Aamukahvit 1.12. klo 9-10 (suomi/ruotsi) ja 18.1. klo 10-11
- Lisätiedot ja ohjeet: artsedu.fi/oppilaitoksille/luovuutta-politiikkaan

Kiitos! Antoisia musiikkikasvatuspäiviä!

